

Załącznik do Uchwały Nr XVI.244.2016
Rady Miejskiej w Tłuszczu
z dnia 29 listopada 2016r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2017
W GMINIE TŁUSZCZ**

Rozdział I

1.1. Wprowadzenie

Problemy związane z piciem alkoholem są jednymi z ważniejszych problemów społecznych w kraju. Wynikają one z rozmiarów szkód, które niosą one ze sobą: zdrowotnych, społecznych (m.in. zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie) oraz ekonomicznych (np. wzrost kosztów leczenia odwykowego, zubożenie rodziny). Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol zajmuje trzecie miejsce wśród czynników ryzyka zdrowia populacji (po nadciśnieniu tętniczym i nikotynie), a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Rozwiązywanie problemów alkoholowych i szkód z nimi związanych musi być stałym elementem funkcjonowania państwa i działań systemowych na różnych poziomach: parlamentu, administracji rządowej na szczeblu wojewódzkim i samorządów gminnych jako podstawowych jednostek realizujących te zagadnienia w praktyce.

Państwa europejskie (w tym Polska) podejmują szereg własnych działań mających na celu ograniczenie spożycia napojów alkoholowych, a tym samym zmniejszenie problemów wynikających z jego nadużywania. W Polsce podstawą prawną w tym zakresie jest **Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.)**, która zobowiązuje samorząd gminny do podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Zgodnie z zapisami art. 4¹ ust. 1 wymienionej wyżej ustawy zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno – edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Kolejnym ważnym problemem jest zjawisko używania substancji psychoaktywnych, które również niesie za sobą wiele szkód w wymiarze społecznym, zdrowotnym i ekonomicznym. Polski model przeciwdziałania narkomanii został ustanowiony Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii i także oparty jest na programach oraz współpracy na różnych poziomach administracji: rządowej, samorządu województwa i samorządu gminnego. Rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia promują działania zmierzające do upowszechniania zdrowego stylu życia, a jednym z jego elementów jest powstrzymanie się od nadużywania substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków. Osiągnięcie takiego celu jest możliwe jedynie poprzez ścisłą, interdyscyplinarną współpracę i koordynację działań wielu instytucji zajmujących się profilaktyką i przeciwdziałaniem narkomanii. Warto dodać, że efektywne działania profilaktyczne zmierzające do ograniczania używania środków odurzających mogą wpływać korzystnie na szersze aspekty życia społecznego: zapobiegać przestępczości, chronić zdrowie, zapobiegać problemom szkolnym i rodzinnym.

W Polsce podstawą prawną do działań mających na celu zmniejszenie problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych jest **Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity, Dz. U. z 2016r., poz. 224 z późn. zm.)**. Ustawa precyzuje zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii, które należą do zadań własnych gmin i mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych. Zgodnie z zapisami art. 10 ustawy zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej, szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W 2017 roku realizacja zadań w zakresie problematyki alkoholizmu i narkomanii będzie prowadzona w postaci „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 w Gminie Tłuszcz”, który wpisuje się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych.

1.2. Podstawy prawne i merytoryczne programu

Podstawy prawne programu:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity, Dz. U. z 2016r., poz. 487 z późn. zm.), UWTPA,
- 2) ustawa z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity, Dz. U. z 2016r., poz. 224 z późn. zm.), UPN,
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity, Dz. U. z 2015r., poz. 1390),
- 4) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016r., poz. 239 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity, Dz. U. z 2016r., poz. 575 z późn.zm.),
- 6) ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity, Dz. U. z 2016r. poz. 446 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1916),
- 8) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz.930 z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1828).

Podstawy merytoryczne programu:

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowychna lata 2011-2015

Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Mazowiecki Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

1.3. Ograniczanie dostępności alkoholu

Ograniczanie fizycznej dostępności alkoholu jest jednym z najskuteczniejszych narzędzi zmniejszania rozmiarów problemów alkoholowych. Zgodnie z UWTPA samorządy gminne mają możliwość decydowania o skali dostępności fizycznej sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gmin z zaznaczeniem, że decyzje te powinny być dostosowane do potrzeb ograniczania dostępności alkoholu (art.12 ust. 4 UWTPA).

Rada gminy ustala w drodze uchwały dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Uchwała Nr IV/26/03 Rady Miejskiej Gminy Tłuszcz z dnia 20 stycznia 2003r. oraz Uchwała Nr XXVIII/315/06 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 28 września 2006r. regulują kwestię liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Na terenie Gminy Tłuszcz ustalono **51** punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu(z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz **8** punktów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Natomiast zgodnie z Uchwałą nr IV/27/03 Rady Miejskiej Gminy Tłuszcz z dnia 20 stycznia 2003r. punkty sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych mogą znajdować się w odległości nie mniejszej niż 80m od głównych drzwi wejściowych na teren sklepu do głównej bramy wejściowej na teren obiektów: kościołów i kaplic, szkół, placówek oświatowo-wychowawczych. Należy nadmienić, że ustawa nie wymaga ustalenia limitów dla sklepów i lokali gastronomicznych sprzedających wyłącznie napoje alkoholowe do 4,5% i piwo, w takich przypadkach obowiązuje na terenie gminy Tłuszcz jedynie wspomniana Uchwała Nr IV/27/03. Przed wydaniem decyzji zezwalającej na handel alkoholem Burmistrz wnioskuje do GKRPA o wydanie opinii dotyczącej zgodności wniosku o zezwolenie na

handel z obowiązującymi uchwałami. Od 2016r. wymóg ten został zniesiony w przypadku wydawania zezwoleń jednorazowych.

Dane przedstawione w tabeli nr 1 pokazują liczbę istniejących punktów handlu napojami alkoholowymi na przestrzeni kilku ostatnich lat.

Tabela nr 1. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Tłuszcz

	ogółem	sklepy (w ramach limitu)	sklepy tylko z piwem (poza limitem)	lokale gastronomiczne (w ramach limitu)	lokale gastronomiczne tylko z piwem (poza limitem)
2012	61	46	6	4	5
2013r	60	44	8	4	4
2014r.	57	42	6	5	4
2015 r.	56	40	6	6	4
2016r. (stan na 30.09.2016)	54	36	8	7	3

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Tłuszczu.

Tabela nr 2. Wskaźnik dostępności punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Tłuszcz

	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba mieszkańców pow. 18 r. ż.	Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt	Liczba dorosłych mieszkańców na 1 punkt
2012	19.310	15.105	317	248
2013r	19.414	15.211	324	254
2014r.	19.506	15.296	342	268
2015r.	19.662	15.416	351	275
2016r. (stan na 30.09.2016)	19.722	15.475	365	287

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Tłuszczu.

W ostatnich latach obserwujemy pozytywnie ocenianą tendencję zwiększania się liczby osób przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

1.4. Adresaci działań programu

Program adresowany jest głównie do:

- dzieci, młodzieży i ich rodziców,
- kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów, psychologów,
- organizacji pozarządowych,
- pracowników lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy,
- osób uzależnionych/pijących szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodzin,
- osób doświadczających przemocy domowej oraz sprawców przemocy,
- pozostałej społeczności lokalnej.

1.5. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań programu są środki finansowe budżetu Gminy Tłuszcz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art.18²UWTPA).

1.6. Realizatorzy programu

Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 w Gminie Tłuszcz realizowany będzie przez osobę z Urzędu Miejskiego w Tłuszczu, który będzie koordynował działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii we współpracy z: Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu, Punktem Konsultacyjnym w Tłuszczu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami oświatowo-wychowawczymi, instytucjami i służbami pracującymi w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy, organizacjami pozarządowymi, parafiami znajdującymi się na terenie gminy Tłuszcz, lokalną społecznością.

1.7. Monitorowanie problemów uzależnień na terenie gminy Tłuszcz i ewaluacja programu

W celu uzyskania informacji z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień systematycznie są zbierane, analizowane i interpretowane dane mogące stanowić podstawę przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczania podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych.

Źródłem wiedzy do realizacji programu w chwili obecnej są dostępne dane statystyczne z dotychczasowej sprawozdawczości dotyczącej problematyki alkoholizmu i narkomanii, informacje z policji, OPS, Punktu Konsultacyjnego, jak też wyniki badań tych problemów prowadzonych przez OPS lub szkoły.

1.8. Sposób sprawozdania

Burmistrz Tłuszcza składa sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Radzie Miejskiej raz w roku, nie później niż do 30 kwietnia za rok poprzedni.

Rozdział II

Diagnoza stanu problemów w zakresie uzależnień i przemocy oraz zasobów w tym obszarze na terenie Gminy Tłuszcz

Dla potrzeb opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 w Gminie Tłuszcz dokonano analizy realizacji programów z lat poprzednich, posiadanych danych statystycznych ze sprawozdań, informacji z instytucji zajmujących się obszarem uzależnień i przemocy, aktualnych problemów związanych z uzależnieniami zgłaszanych w rozmowach przez nauczycieli, pedagogów, dyrektorów szkół, pracowników Punktu Konsultacyjnego, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, lokalną społeczność. Wykorzystano również dane ogólnopolskie publikowane przez Główny Urząd Statystyczny, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

2.1. Problemy uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych na tle innych problemów społecznych gminy

Alkohol

Mieszkańcy gminy Tłuszcz przyczyn najważniejszych problemów społecznych upatrują w sytuacji ekonomiczno-gospodarczej kraju i wiążą to z bezrobociem i ubożeniem społeczeństwa, kryzysem rodziny. Alkoholizm, narkomania i uzależnienia behawioralne są w dużej skali reakcją na problemy codziennej egzystencji. O wzroście spożycia alkoholu mówi nie tylko społeczeństwo, ale także potwierdzają to badania ogólnopolskie mówiące o wzroście spożycia stuprocentowego alkoholu w przeliczeniu na 1 mieszkańca z 6,63 litra w 2001r. do 9,67 litra w 2013r. (K. Dąbrowska, PARPA, 2015). Niewiele zmieniło się w kulturze picia alkoholu na rzecz spożywania słabszych napojów alkoholowych, np. piwa, aczkolwiek ten trend jest już zauważalny i ma też związek z niższym kosztem zakupu piwa przez osoby mniej zamożne, bez stałego źródła utrzymania. Wciąż pokutuje zasada upijania się do utraty świadomości. Warto zwrócić uwagę na opinię, że alkohol to „lek na problemy”, co jest szczególnie zauważalne u osób pijących szkodliwie lub uzależnionych.

Mimo wzrostu cen alkoholu, zmiany polityki akcyzowej w 2009r., wzrasta w Polsce wskaźnik dostępności alkoholu mówiący o ilości alkoholu, który można kupić za średnie miesięczne wynagrodzenie. W 2001r. można było kupić 88 butelek wódki, 220 butelek wina lub 772 piwa, a w 2013r. odpowiednio 179, 386 i 1263. Ponieważ ta tendencja ma charakter ogólnopolski, można przenieść ją także na grunt naszej gminy i stwierdzić, że mieszkańcy mogą teraz kupić więcej alkoholu za swoje zarobki.

Inne ważne fakty związane z piciem alkoholu wynikłe z badań w skali kraju to: - prawie 47% ludzi pije rocznie do 1,2 litra stuprocentowego alkoholu, a 7,4% powyżej 12 litrów, - 70% Polaków upija się w domu, - rocznie w Polsce jest ponad 1500 zgonów z powodu zatrucia alkoholem, a także ponad 1500 zgonów z powodu innej choroby wywołanej alkoholizmem, - na 1000 urodzonych dzieci 20 rodzi się z uszkodzeniami spowodowanymi spożywaniem alkoholu przez matkę (FASD), - ponad 30% kobiet w ciąży spożywa alkohol, - 70% nadużywających alkoholu stosuje przemoc w rodzinie, - 3 miliony Polaków nadużywa alkoholu (w tym 600 tysięcy jest uzależnionych), - około 350 tysięcy pacjentów leczy się w poradniach leczenia uzależnień, - 77 % badanych sprzedawców alkoholu przyznało się, że podało alkohol osobie wyglądającej na niepełnoletnią, - do wypicia alkoholu w swoim życiu przyznaje się 83,3% badanych najstarszych gimnazjalistów i 95,5% uczniów II klas szkół

średnich, a w ciągu 30 dni przed badaniem odpowiednio 48,6% i 82,3% (K. Łukowska, PARPA, SPU - wykład 2015, Badania ESPAD z 2015r.¹).

Ponieważ podane wartości procentowe wynikają z badań socjologicznych ogólnopolskich, można je stosować do szacowania problemu w skali gminy.

Ważną dla diagnozy zjawiska w gminie jest informacja o tym, że 2,4 % (600 tys.) Polaków w wieku 18-64 lata to osoby uzależnione, a 9,5 % (2,5 mln) pije szkodliwie (Raport z badań EZOP Polska 2012). Mając na uwadze te wyniki, można byłoby oszacować, że na terenie gminy Tłuszcz jest 300 osób uzależnionych i 1200 pijących szkodliwie.

Badania przeprowadzone przez OPS w Tłuszczu w 2011r. wśród 566 uczniów w wieku 11-19 lat z terenu gminy wskazują, że 36% ankietowanych piło w swym życiu alkohol.

Substancje psychoaktywne

Wśród obserwowanych w Polsce trendów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych należałoby wyróżnić spadek używania heroiny i iniekcji, a także zakażeń HIV, rozwój lecznictwa i redukcji szkód, rosnące znaczenie konopi indyjskich w lecznictwie oraz pojawienie się nowych substancji psychoaktywnych (NSP) tzw. dopalaczy.

Według Europejskiego Raportu Narkotykowego z 2013r. (są w nim również dane z Polski) 40% 18-latków miało już kontakt z narkotykami. Według polskich badań z 2013r. 370 tysięcy osób używa narkotyków (w tym 70 tysięcy jest uzależnionych). Warto wspomnieć o tym, że Polska należy do grupy państw o najwyższych wskaźnikach używania leków nasennych i uspokajających przyjmowanych bez przepisu lekarza, w tym w celach pozamedycznych. Eksperymentowanie z tymi środkami zadeklarowało w badaniach 12% respondentów, najwięcej z przedziału wiekowego 35-54 lata. Do najbardziej popularnych w Polsce substancji psychoaktywnych należą przetwory konopi indyjskich, natomiast wśród stymulantów używana jest często amfetamina, kokaina i extasy.

W ostatnich latach coraz bardziej popularne wśród polskiej młodzieży są tzw. dopalacze. Od 2013r. rośnie liczba interwencji medycznych związanych z zażywaniem dopalaczy. Według badań z 2013r. w Polsce do zażywania dopalaczy przynajmniej raz przyznaje się 2% respondentów - osób powyżej 15 lat, najwięcej z grupy wiekowej 15-24 lata (8%); wiek pierwszego kontaktu z dopalaczami to 16-17 lat, największy odsetek

¹ Informacje o badaniach problemów alkoholowych w Polsce i na Mazowszu oraz o wynikach badań ESPAD można znaleźć w: 1) K. Łukowska, J. Fudała, K. Okulicz-Kozaryn, Raport pn. „Ustalenie rozmiarów problemów alkoholowych oraz zasobów w zakresie ich rozwiązywania na terenie województwa mazowieckiego ...”, Warszawa 2015r., 2) Dane NFZ za lata 2010-2014, 3) J. Sierosławski, M. Jabłońska „Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie mazowieckim w 2015r. - ESPAD 2015”, Warszawa 2015 r.

respondentów deklarujących chociaż jednorazowe zażycie dopalaczy mieszka w mniejszych miastach do 100 tysięcy osób (A. Malczewski, KBPN, 2013). Pojawiają się coraz to nowe substancje psychoaktywne, lecz dopiero w 2015r. nastąpiła w Polsce ustawowa delegalizacja 112 substancji. Dopálacze stają się coraz bardziej niebezpieczne i oprócz zagadnień systematycznych badań nowych substancji, ich delegalizacji, pozostaje wiele do zrobienia w zakresie budowania działań profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych szczególnie na młodzież.

Badania przeprowadzone przez OPS w Tłuszczu z 2011r. wśród 566 uczniów w wieku 11-19 lat z terenu gminy wskazują, że 2,33% ankietowanych miało kontakt z narkotykami, a 13,66% paliło papierosy. W ciągu ostatniego roku w Punkcie Konsultacyjnym w Tłuszczu 10 rodzin i 6 nieletnich było lub nadal jest objętych pomocą psychologa z powodu pojawienia się u nich problemu narkotyków (dopalaczy) i uzależnienia. Coraz powszechniejszym zjawiskiem wśród młodzieży z gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej jest zażywanie marihuany wzmocnionej dopalaczami. Mimo braku kompleksowych badań zjawiska narkomanii w gminie Tłuszcz, widoczne jest narastanie problemu (w 2016r w Punkcie Konsultacyjnym stałe wsparcie otrzymało 10 osób, a także członkowie ich rodzin), łatwość dostępu do narkotyków przez młodych ludzi, a także niewielka świadomość społeczeństwa w tym zakresie.

2.2. Problemy związane z bezpieczeństwem lokalnym

Nadużywanie alkoholu bądź zażywanie substancji psychoaktywnych może być nierzadko przyczyną zaistnienia zdarzeń zabronionych prawem, a tym samym wpływać na stan bezpieczeństwa oraz jego odczuwanie przez mieszkańców danego terenu. Tabela nr 3 zawiera dane dotyczące wybranych kategorii czynów związanych z piciem napojów alkoholowych lub środkami odurzającymi na przestrzeni ostatnich lat.

Tabela nr 3. Wybrane kategorie przestępstw i wykroczeń w latach 2012-2015 na terenie gminy Tłuszcz.

	2012	2013	2014	2015
Kierowanie pojazdem po drodze publicznej przez osobę nietrzeźwą art. 178§1i2 kk	23	13	33	78
Kierowanie pojazdem po drodze publicznej przez osobę będącą po użyciu alkoholu art. 87§1 kw	14	16	24	27

Kierowanie pojazdem przez osoby będące pod wpływem środków odurzających	1	2	1	1
Kolizje drogowe spowodowane przez osoby będące po spożyciu alkoholu	5	8	6	7
Podejmowanie czynności zawodowych przez osoby będące pod wpływem alkoholu	3	2	3	1
Przestępstwa związane z narkotykami (m. in. posiadanie, handel)	12	15	14	17

Źródło: dane z KP w Tłuszczu

Analizując dane, należy stwierdzić, że w 2015r. nastąpił wyraźny wzrost liczby kierujących pojazdami w stanie po spożyciu alkoholu, co może wskazywać na rosnące zagrożenie tym zjawiskiem i konieczność podejmowania działań informacyjno-profilaktycznych skierowanych do kierujących pojazdami.

Tabela nr 4. Osoby zatrzymane przez policję do wytrzeźwienia w latach 2012-2015 na terenie gminy Tłuszcz.

	2012	2013	2014	2015
Zatrzymani do wytrzeźwienia w PDOZ	49	13	24	59
Zatrzymani nietrzeźwi nieletni	2	-	4	-

Źródło: Dane z KP w Tłuszczu

Chociaż zjawisko picia alkoholu przez osoby nieletnie jest coraz bardziej niepokojące, w 2015r. policja nie zatrzymała takich osób. Konieczne jest jednak prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie zwiększenia świadomości społeczeństwa (w tym dzieci i młodzieży) na temat skutków (także prawnych) picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych.

2.3. Przemoc w rodzinie i w doświadczeniach dzieci oraz młodzieży

Zjawisko przemocy domowej występuje często w korelacji z nadużywaniem alkoholu. Według badań ogólnopolskich około 70 % przypadków przemocy wobec najbliższego członka rodziny ma związek z nadużyciem alkoholu przez sprawcę przemocy. Według danych PARPA z 2013r. około 2 mln. osób dorosłych i dzieci z rodzin z problemem

alkoholowym jest ofiarami przemocy domowej, w rodzinach alkoholików wychowuje się około 1,5 mln dzieci, a drugie tyle dorosłych żyje w otoczeniu alkoholika.

Warto przytoczyć tu dane z diagnozy sporządzonej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu w 2014r. zawierającej wyniki badania ankietowego młodzieży Gimnazjum i Zespołu Szkół w Tłuszczu. Badano świadomość przemocy w rodzinie w grupie 54 uczniów w wieku 13-18 lat. Najważniejsze wnioski z badań:

- istnieje duża świadomość wśród młodzieży na temat osób i instytucji, do których należy zgłosić się w przypadku zauważenia przemocy,
- większa część badanych wskazała, że przemoc jest przestępstwem i nie można jej ukrywać, jednak znaczna część ankietowanych określiła przemoc jako zjawisko wstydlive, co wskazywać może na istniejące stereotypy i ukrywanie przypadków przemocy,
- młodzież w większości jest świadoma, że przemocy nie można stosować,
- uczniowie wśród rodzajów przemocy zdecydowanie wskazują na przemoc fizyczną i psychiczną, kilka osób wymieniło seksualną i elektroniczną,
- niepokojącym jest to, że 33% uczniów zna rówieśników, którzy są lub podejrzewają, że mogą być ofiarami przemocy w rodzinie.

Badanie to wskazuje na konieczność edukowania zarówno młodych ludzi, jak ich rodzin, na temat przejawów przemocy w rodzinie, skutków społecznych i prawnych, jak też ukazywanie im możliwości uzyskania pomocy, jak też nieukrywania takich sytuacji.

Kilku ważnych informacji związanych ze zjawiskiem agresji i przemocy dostarczają gminne badania OPS w Tłuszczu z 2011r. na próbie 566 uczniów w wieku 11-19 lat. Wynika z nich, że w środowisku domowym bezpiecznie czuje się 94% uczniów, a pozostali czują się względnie bezpiecznie. Wsparcie u najbliższych może uzyskać 98% uczniów, pozostali nie mogą na to liczyć, co mogłoby wskazywać, że w ich rodzinach występują dysfunkcje, które często powiązane są ze zjawiskiem alkoholizmu wśród najbliższych.

Informacji o zjawisku przemocy w rodzinie, związków z nadużywaniem alkoholu dostarczają nam dane z procedury „Niebieskich Kart” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz z KP w Tłuszczu. Są one istotne z uwagi na rekomendowane do gminnego programu przez PARPA zadanie zwiększania świadomości społecznej oraz dostępności i jakości pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

	2012	2013	2014	2015
Liczba policyjnych interwencji domowych, gdzie sprawcą była osoba nietrzeźwa	270	265	271	329
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	14	18	14	19
Liczba sprawców przemocy w rodzinie	14	18	14	12
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	20	18	25	-
Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart	16	29	22	32
Liczba dzieci w rodzinach z problemem przemocy	16	45	22	34
Liczba postępowań o znęcanie się nad rodziną art.207§1kk	6	5	5	21

Źródło: Dane z KP w Tłuszczu i Zespołu Interdyscyplinarnego.

2.4. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu oraz instytucji zajmujących się terapią, profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje działania w zakresie określonym w art.4¹ ust.1 UWTPA oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Wydaje opinie w drodze postanowień, stanowiące warunek wydania zezwolenia przez Burmistrza Tłuszczu na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust.1 UWTPA) i rozpatruje na posiedzeniach różnorodne sprawy mieszczące się w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W każdym roku odbywa się 13 posiedzeń Komisji.

Tabela nr 5.Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2012– 2015 w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

	2012	2013	2014	2015
Prowadzone procedury zobowiązania do leczenia odwykowego	30	40	29	29
Wnioski skierowane do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	21	10	8	6

Źródło: Sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tłuszcz w latach 2012 – 2015.

Członkowie Komisji uczestniczą również w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej w ramach procedury „Niebieskich Kart”. Dofinansowywana była ze środków z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu działalność trzech punktów wsparcia dziennego w Tłuszczu, Jasienicy i Dzięciołach, które rozpoczęły działalność od 1 marca

2016r. na bazie istniejących dwóch świetlic środowiskowych oraz Punktu Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu.

Tabela nr 6. Korzystanie ze świetlic przez dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

	2012	2013	2014	2015
Liczba dzieci korzystających ze świetlic	200	200	368	284
W tym z rodzin z problemem alkoholowym	30	30	49	36

Źródło: Sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tłuszcz w latach 2012 – 2015.

Uzależnieni od alkoholu oraz rodziny borykające się z problemem uzależnień lub przemocy w rodzinie, mogą otrzymać wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym mającym swoją siedzibę w Tłuszczu przy ul. Powstańców 27. Od 2016r. w ramach pracy Punktu Konsultacyjnego konsultacji i wsparcia udzielają: dwaj psychologowie(w trakcie certyfikacji do tytułu specjalistypsychoterapii uzależnień), instruktor terapii uzależnień oraz prawnik. Od września 2016r. jeden z psychologów ma dodatkowy 2-godzinny dyżur z przeznaczeniem dla osób z problemem narkotykowym i ich rodzin.

Tabela nr 7. Liczba osób i porad indywidualnych w Punkcie Konsultacyjnym.

Korzystający z usług punktu	2012	2013	2014	2015	I półrocze 2016
Liczba osób zgłaszających się po indywidualną poradę	211	177	141	239	185
Liczba konsultacji i porad	291	411	438	640	614
Liczba spotkań grup wsparcia dla uzależnionych	101	98	96	81	21
Liczba spotkań grup wsparcia dla współuzależnionych	51	52	51	52	26
Liczba spotkań grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej	38	47	48	51	21

Źródło: Sprawozdania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tłuszcz

Według danych OPS w Tłuszczu korzystanie przez rodziny z problemem alkoholowym ze świadczeń pomocowych przedstawiało się na przestrzeni kilku ostatnich lat następująco: 2012 – 31, 2013 – 31, 2014 – 32, 2015 – 26.

Analizując dane zawarte w tabelach, można wnioskować, że na terenie gminy zjawisko uzależnień należy do istotnych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania osób uzależnionych i ich rodzin, ze szczególnym wskazaniem na dzieci. Konieczne zatem jest

kontynuowanie działań pomocowych dla rodzin z problemem alkoholowym i przemocowym, jak też dla samych uzależnionych.

2.5. Zasoby osobowe i instytucjonalne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy i przeciwdziałania narkomanii

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu,
- Punkt Konsultacyjny w Tłuszczu,
- Komisariat Policji w Tłuszczu,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu,
- Punkty Wsparcia Dziennego (Tłuszcz, Jasienica, Dziecioły)
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu,
- Placówki oświatowo-wychowawcze,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Tłuszczu,
- Grupa Samopomocowa AA „Przystań” w Tłuszczu,
- Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Tłuszczu,
- Biblioteka Publiczna w Tłuszczu,
- Organizacje pozarządowe oraz parafie na terenie gminy Tłuszcz.

Powyżej przeprowadzona diagnoza posłużyła do określenia celów szczegółowych i działań w ramach realizacji ustawowych zadań (cele główne) związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

ROZDZIAŁ III

Cele główne, cele szczegółowe i działania programu

1. Cel Główny: Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu lub substancji psychoaktywnych.

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Kontynuowanie organizowania działalności i finansowania Punktu Konsultacyjnego w Tłuszczu w zakresie pomocy dla osób uzależnionych.	1. Prowadzenie konsultacji indywidualnych oraz grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu – zatrudnienie dwóch psychologów do prowadzenia poradnictwa i wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie. 2. Bieżące utrzymywanie, wyposażenie i remont Punktu Konsultacyjnego.	1. Wydatki poniesione na zadania 1-2.
2. Poprawa funkcjonowania osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie oraz wspieranie osób trzeźwiejących.	1. Finansowanie indywidualnych konsultacji oraz grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu /pijących szkodliwie. 2. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich – udostępnianie sal na spotkania, przekazywanie materiałów profilaktycznych. 3. Dofinansowanie warsztatów terapeutycznych (m. in. OAT Zakroczym), zlotów abstynenckich itp. w ramach terapii podstawowej, pogłębionej oraz dla uczestników grupy wsparcia, trzeźwiejących osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. 4. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, usług potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	1. Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu oraz spotkań grupy wsparcia. 2. Liczba udzielonych konsultacji indywidualnych dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie oraz uzależnionych od substancji psychoaktywnych. 3. Liczba grup AA. 4. Liczba osób biorących udział w warsztatach, obozach terapeutycznych, zlotach abstynenckich. 5. Liczba obozów, warsztatów terapeutycznych, zlotów abstynenckich.

3. Zwiększenie dostępności pomocy (wsparcia) dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.	1. Finansowanie indywidualnych konsultacji dla osób eksperymentujących/uzależnionych od substancji psychoaktywnych (ze szczególnym uwzględnieniem środowiska młodzieży oraz zjawiska upowszechniania się nowych substancji psychoaktywnych, tzw. „dopalaczy”) poprzez zatrudnienie w Punkcie Konsultacyjnym specjalisty psychologa w tym zakresie. 2. Finansowanie zakupu publikacji, materiałów profilaktycznych z przeznaczeniem do wykorzystania w poradnictwie.	1. Liczba osób/ konsultacji dot. uzależnienia od substancji psychoaktywnych. 2. Liczba pozyskanych publikacji, ulotek, broszur przeznaczonych dla korzystających ze wsparcia. 3. Wydatki związane z zadaniem 1.
4. Zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat sposobów i możliwości uzyskania pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie oraz eksperymentujących lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych.	1. Upowszechnianie informacji nt. bazy pomocowej w gminie i powiecie dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie, używających substancji psychoaktywnych oraz kompetencji służb w tym zakresie (opracowanie i rozdawnictwo materiałów). 2. Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym szkolenia członków GKRPA w zakresie prowadzenia procedur zobowiązania do leczenia odwykowego. 4. Dofinansowanie imprez (festynów i pikników) o charakterze profilaktycznym, na których prowadzona będzie akcja informacyjno-edukacyjna związana z problematyką przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz działalnością pomocową w tym zakresie na terenie gminy i powiatu. 5. Zakup materiałów, artykułów, usług potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	1. Liczba osób zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego 2. Liczba udzielonych porad indywidualnych. 3. Liczba zorganizowanych szkoleń dla członków GKRPA oraz liczba osób uczestniczących w w/w szkoleniach. 4. Liczba złożonych wniosków do GKRPA w sprawie nałożenia obowiązku leczenia odwykowego. 5. Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w Wołominie o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego. 6. Liczba osób zmotywowanych do leczenia odwykowego. 7. Ilość dofinansowanych imprez profilaktycznych, na których prowadzono akcję edukacyjno-informacyjną. 8. Ilość osób uczestniczących w tych imprezach profilaktycznych. 9. Ilość wydanych, upowszechnionych materiałów edukacyjno-informacyjnych nt. bazy pomocowej oraz kompetencji służb w tym zakresie.

2. Cel główny: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Zwiększenie dostępności oraz jakości oferowanej pomocy dla osób współzależnych, DDA i innych członków rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym, osób doświadczających przemocy w związku z problemem alkoholowym, osób, które pod wpływem alkoholu stosują przemoc, poprawa funkcjonowania rodzin z tymi problemami.	1. Finansowanie prowadzenia grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. 2. Finansowanie prowadzenia indywidualnych konsultacji psychologa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie w związku z występowaniem problemu alkoholowego w rodzinie oraz dla osób stosujących przemoc w rodzinie. 3. Finansowanie prowadzenia grupy wsparcia dla osób współzależnych i DDA – zatrudnienie instruktora terapii uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym. 4. Finansowanie prowadzenia indywidualnych konsultacji dla osób współzależnych, członków rodzin oraz DDA, a także członków rodzin, gdzie występuje problem narkomanii, 5. Finansowanie pobytu osób współzależnych, DDA na spotkaniach terapeutycznych w OAT w Zakroczymiu. 6. Finansowanie prowadzenia poradnictwa prawnego dla osób z rodzin, w których występuje problem alkoholizmu, narkomanii lub przemocy – zatrudnienie prawnika w Punkcie Konsultacyjnym. 7. Opracowanie i dystrybucja wśród mieszkańców gminy materiałów informacyjnych nt. możliwości uzyskania pomocy przez osoby współzależne, doświadczających przemocy w rodzinie, osoby stosujące przemoc, a także osoby z rodzin dotkniętych problemem narkomanii. 8. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – udział w posiedzeniach (grupach roboczych) działających w ramach procedury „Niebieskich Kart”, wnioskowanie o wszczęcie procedury NK. 9. Finansowanie/dofinansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskich Kart” oraz rozwiązywania	1. Liczba udzielonych porad indywidualnych oraz liczba spotkań grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy. 2. Liczba osób/konsultacji indywidualnych dla osób współzależnych, członków rodzin oraz DDA, dla osób z rodzin z problemem narkomanii. 3. Liczba spotkań grup wsparcia i osób w nich uczestniczących (dla osób współzależnych i DDA). 4. Liczba osób przebywających na terapii w OAT Zakroczym. 5. Liczba Niebieskich Kart założonych przez GKRPA i inne instytucje do tego upoważnione. 6. Dane statystyczne na temat interwencji związanych z ujawnieniem przemocy domowej – KP Tłuszcz. 6. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego (grup roboczych), w których udział wzięli członkowie GKRPA. 7. Liczba informacji (ulotek, broszur, plakatów, artykułów w prasie) na temat oferty pomocowej gminy dla osób współzależnych, DDA, osób z rodzin z problemem narkomanii, osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc. 8. Liczba zorganizowanych szkoleń. 9. Liczba osób/grup zawodowych uczestniczących w szkoleniach.

	problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii nt. sposobów udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu oraz rodzinie, w której występuje przemoc, także w powiązaniu z alkoholizmem lub narkomanią. 9. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, wynajem sal potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	
2. Zwiększanie świadomości lokalnego społeczeństwa z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy.	1. Finansowanie/dofinansowanie działań i programów profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na zwiększanie świadomości społeczeństwa o zjawiskach alkoholizmu, narkomanii i przemocy i ich skutkach, a także możliwości uzyskania pomocy (m. in. ulotki, plakaty, informacje i artykuły w lokalnej prasie, konferencje), w szczególności współpraca w tym zakresie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu. 2. Finansowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych dla młodzieży ponadgimnazjalnej dot. szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży (problem FAS – Alkoholowego Zespołu Płodowego).	1. Liczba informacji (ulotek, broszur, plakatów, artykułów w prasie) na temat oferty pomocowej w Punkcie Konsultacyjnym oraz w Punkcie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu (punkt wsparcia dziennego). 2. Liczba działań i programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba ich odbiorców.
3. Zwiększenie dostępności pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą.	1. Dofinansowanie działalności Punktów Wsparcia Dziennego w Tłuszczu, Jasienicy i Dzieciołach. 2. Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanią, a także dotkniętych przemocą domową. 3. Dofinansowywanie programów profilaktycznych (w tym szkolnych -profilaktyka uniwersalna) ukierunkowanych na zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży o zagrożeniach oraz możliwości i sposobach uzyskania pomocy w przypadkach zaobserwowania lub doświadczania przemocy domowej i rówieśniczej, narkomanii i alkoholizmu. 4. Dofinansowywanie/finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób pracujących z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą. 5. Zakup potrzebnych materiałów, artykułów, usług (w tym przewóz dzieci) do realizacji w/w zadań.	1. Liczba Punktów Wsparcia Dziennego. 2. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach w tych punktach z uwzględnieniem liczby dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. 3. Wydatki poniesione na zadania 1-3 4. Liczba dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub przemocowym uczestniczących w wypoczynku letnim i zimowym. 5. Liczba organizowanych szkoleń. 6. Liczba osób biorących udział w szkoleniach. 7. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych. 8. Liczba dzieci i młodzieży - uczestników programów profilaktycznych.

- 3. Cel główny: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno – edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Monitorowanie skali problemów alkoholizmu i narkomanii w środowisku lokalnym.	1. Sfinansowanie przeprowadzenia lokalnej diagnozy pozwalającej na ocenę stanu tych problemów w gminie.	1. Sporządzona diagnoza.
2. Zmiana i wzmocnienie zasad społecznych oraz postaw osób dorosłych sprzeciwiających się picciu i nadużywaniu alkoholu przez dzieci i młodzież.	1. Edukacja osób dorosłych (rodziców) w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu lub zażywania substancji psychoaktywnych przez młodzież (spotkania w szkołach, upowszechnianie ulotek, broszur, artykuły w prasie lokalnej). 2. Prowadzenie szkoleń/warsztatów dla sprzedawców napojów alkoholowych nt. postaw oraz obowiązujących przepisów prawnych dot. sprzedaży alkoholu małoletnim. 3. Zakup potrzebnych materiałów i usług potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	1. Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych. 2. Liczba odbiorców działań edukacyjnych. 3. Liczba przeprowadzonych szkoleń. 4. Liczba osób biorących udział w szkoleniach.
3. Zwiększenie kompetencji wychowawczych i zawodowych rodziców, pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	1. Wdrażanie oraz finansowanie/dofinansowanie szkoleń, programów dla rodziców (warsztaty umiejętności rodzicielskich, radzenia sobie w trudnych sytuacjach, rozwiązywania konfliktów), pracowników oświaty oraz osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych lub narkomanii zwiększających ich wiedzę i kompetencje w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii wśród dzieci i młodzieży. 2. Zakup potrzebnych materiałów i usług potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	1. Liczba zorganizowanych szkoleń. 2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach.

4. Zmniejszenie liczby młodzieży pijącej alkohol lub zażywającej substancje psychoaktywne, w tym: • Zmniejszenie liczby przypadków sprzedaży alkoholu małoletnim • Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu, zażywania narkotyków • Obniżanie wieku inicjacji alkoholowej • Wzmocnienie umiejętności psychospołecznych, kształtujących u młodego człowieka postawy abstynenckie	1. Finansowanie/dofinansowanie realizacji działań profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, prowadzonych przez gminę, szkoły lub inne podmioty w obszarze profilaktyki uniwersalnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli i osób pracujących z młodzieżą. 2. Dofinansowanie realizacji programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki selektywnej adresowanych do grup podwyższonego ryzyka kontaktu z alkoholem lub narkotykami (dzieci i młodzież uczestniczące w zajęciach/programach socjoterapeutycznych), w tym zakup napowietrznych urządzeń rekreacyjnych jako elementu programu profilaktyki opartej na strategii alternatywy skutecznej w pracy z grupami podwyższonego ryzyka. 3. Udzielanie konsultacji rodzicom, których dzieci piją alkohol lub zażywają narkotyki - wsparcie indywidualne w Punkcie Konsultacyjnym i w Punktach Wsparcia Dziennego. 4. Rekomendowanie i dofinansowywanie w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych polecanych przez PARPA, KBPN, IPiN programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym: 5. Organizowanie/finansowanie/dofinansowanie działań i programów profilaktycznych promujących styl życia bez alkoholu i narkotyków, których elementem są pozalekcyjne zajęcia sportowe i kulturalne. 6. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem sprzedaży alkoholu małoletnim. 7. Zakup potrzebnych materiałów i usług potrzebnych do realizacji w/w działań.	1. Liczba zrealizowanych oddziaływań/programów profilaktycznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej i liczba osób w nich uczestniczących. 2. Liczba zrealizowanych oddziaływań/programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki selektywnej i liczba osób w nich uczestniczących. 3. Liczba udzielonych konsultacji dla rodziców, których dzieci piją alkohol. 4. Liczba realizowanych szkoleń do prowadzenia rekomendowanych programów profilaktycznych i liczba osób w nich uczestniczących. 5. Liczba realizowanych programów rekomendowanych. 6. Liczba działań i liczba osób uczestniczących w działaniach profilaktycznych promujących styl życia bez alkoholu i narkotyków, których elementem są pozalekcyjne zajęcia sportowe i kulturalne. 7. Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
--	--	--

5. Ograniczenie zjawiska naruszania prawa związanego ze spożywaniem alkoholu, w tym prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych, zakłócania porządku publicznego.	1. Podejmowanie działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz przestrzegania prawa w zakresie niespożywania alkoholu w miejscach publicznych (np. artykuły w lokalnej prasie, ulotki, współpraca ze szkołami nauki jazdy). 2. Współpraca z Komendą Stołeczną Policji w Warszawie, Komendą Powiatową Policji w Wołominie i Komisariatem Policji w Tłuszczu w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców – monitorowanie skali zjawiska, udział policji w organizowanych imprezach plenerowych dot. bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, trzeźwości użytkowników dróg, przeciwdziałania nałogom. 3. Zorganizowanie i sfinansowanie przeprowadzenia gminnej akcji profilaktyczno-edukacyjnej „Bądźmy bezpieczni” propagującej powstrzymanie się od picia alkoholu lub zażywania substancji psychoaktywnych. 4. Upowszechnianie na terenie gminy ogólnopolskich lub wojewódzkich kampanii profilaktycznych ukierunkowanych na zapobieganie kierowaniu pojazdami przez pijanych kierowców. 5. Zakup potrzebnych materiałów i usług potrzebnych do zorganizowania w/w działań.	1. Liczba działań podejmowanych wspólnie z KSP, KPP, KP w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży i przeciwdziałania nałogom. 2. Ilość podjętych działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz przestrzegania prawa w zakresie niespożywania alkoholu w miejscach publicznych. 3. Liczba osób zatrzymanych, prowadzących pojazd pod wpływem alkoholu, pijanych sprawców kolizji i wypadków drogowych, zatrzymanych do wytrzeźwienia, ujawnionych przypadków osób będących pod wpływem narkotyków. 4. Liczba osób naruszających prawo w zakresie zakłócania porządku publicznego.
---	--	---

4. Cel główny: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii.

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Wspieranie działalności instytucji, grup nieformalnych, stowarzyszeń, kościoła w zakresie udzielania przez nie pomocy osobom w trakcie leczenia od uzależnienia, osobom trzeźwiejącym, współuzależnionym, DDA.	1. Udostępnianie sal Punktu Konsultacyjnego w Tłuszczu na spotkania grupy samopomocowej AA „Przystań”. 2. Udostępnianie sal Punktu Konsultacyjnego w Tłuszczu na spotkania trzeźw ościowe prowadzone przez Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości w Zakroczymiu. 3. Udostępnianie sal Punktu Konsultacyjnego w Tłuszczu na spotkania grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie	1. Liczba spotkań grupy AA. 2. Liczba spotkań z OAT Zakroczym. 3. Liczba działań integracyjnych.

	Karty”. 4. Finansowanie gminnych działań na rzecz integracji środowiska osób w trakcie terapii, osób po terapii i ich rodzin (ognisko, wigilia).	
2. Wspieranie działalności instytucji, rad sołeckich, stowarzyszeń i osób fizycznych w zakresie organizacji działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.	1. Upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska alkoholizmu i narkomanii – finansowanie i przekazywanie instytucjom i innym podmiotom materiałów profilaktycznych dotyczących tych zjawisk, skutków nałogów. 2. Wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji zadań służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu prowadzącym Punkty Wsparcia Dziennego i Klub Integracji Społecznej. 3. Dofinansowanie działań/programów profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii organizowanych przez instytucje, rady sołeckie, kościoły, osoby fizyczne lub stowarzyszenia zgodnie z obowiązującymi przepisami.	1. Liczba przekazanych materiałów drukowanych (ulotki, broszury, książki). 2. Liczba spotkań z przedstawicielami instytucji, stowarzyszeń, rad sołeckich, osobami fizycznymi. 3. Liczba dofinansowanych działań/programów profilaktycznych.

5. Cel główny: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 UWTPA oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Ograniczenie zjawiska naruszania zakazów sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym, zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych, innych przepisów prawa obowiązujących podczas sprzedaży napojów alkoholowych.	1. Powiadamianie właściwych organów o ujawnionych przypadkach sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim, nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw, na kredyt, złamaniu zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych. 2. Rozpatrywanie skarg i występowanie w uzasadnionych przypadkach z wnioskami o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. 3. Działania edukacyjne skierowane do sprzedawców alkoholu	1. Liczba ujawnionych przypadków i przekazanych powiadomień. 2. Liczba skarg i wniosków o cofnięcie zezwoleń. 3. Liczba szkoleń/osób biorących udział w szkoleniu. 4. Liczba przekazanych materiałów informacyjno-edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych.

	w zakresie przestrzegania przepisów prawa związanych ze sprzedażą alkoholu i reklamą napojów alkoholowych (szkolenia, zakup i przekazanie materiałów informacyjno-edukacyjnych).	
--	--	--

6. Cel główny: Pomoc społeczna osobom uzależnionym od alkoholu lub substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej w Tłuszczu w ramach prowadzonych programów aktywizacji zawodowej, zatrudnienia socjalnego i integrowania ze środowiskiem lokalnym.

Cele szczegółowe	Planowane Działania	Wskaźniki
1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji na rzecz integracji społecznej i zawodowej uzależnionych od alkoholu lub narkotyków oraz ich rodzin.	1. Wspieranie działalności Klubu Integracji Społecznej w Tłuszczu prowadzącego programy aktywizacji zawodowej, zatrudnienia socjalnego i integrowania ze środowiskiem lokalnym przewidujące pomoc trzeźwiejącym (po terapii) osobom uzależnionym od alkoholu lub narkotyków – dofinansowywanie prowadzonych przez KIS programów proporcjonalnie do ilości osób uzależnionych biorących udział w programach.	1. Liczba osób uzależnionych objętych programami KIS.

Uwzględnia się finansowanie realizacji innych zadań niż zapisane w programie, w zależności od zaistniałych potrzeb.

Powyższe działania będą realizowane w ciągu całego roku 2017r.

Rozdział IV

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów alkoholowych Gminy Tłuszcz

Ustala się następujące zasady finansowania pracy członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- Przewodniczący Komisji i jej członkowie za obecność na posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie brutto w kwocie 5% przeciętnego wynagrodzenia brutto w Polsce, którego wysokość jest ogłaszana za każdy kwartał danego roku przez Główny Urząd Statystyczny.